

Kauaksiko lähipalvelut karkaavat?

Salamyhkäisen valmistelun jälkeen Turun kaupungin kouluja ja päiväkoteja koskeva palveluverkkoselvitys julkistettiin viikko sitten (TS 8.11.). Suunnitellut muutokset koskevat tavalla tai toisella lähes joka lapsiperhettä, jos 650 päiväkotilasta siirretään yksityisten palvelujen varaan ja sama määrä eli liki 30 luokallista koululaisia toisiin kouluyksiköihin, joiden oppilaat myös joutuvat ahtaalle. Joissain kouluissa kuten Pallivahan yksikössä oppilasmäärä kerralla jopa tuplaantuu!

Tilasäästöjä perustellaan yleensä sillä, että rahaa jäisi enemmän käytettäväksi varsinaiseen toimintaan eli kouluissa opetukseen. Uudistusohjelman todellisena tavoitteena on kuitenkin säästää sekä tiloista että opettajista! Mitä vähemmän on opettajia, sitä suurempia ovat ryhmät ja sitä vähemmän tilaa eri ryhmille tarvitaan, jolloin joistakin tiloista voidaan kokonaan luopua. Runosmäen koulun kaltaisista ongelmaloista on toki hyväkin päästä eroon, mutta Kähärin koulun tapaisista, vanhaan hyvään aikaan rakennetuista terveistä taloista pitäisi kaupungin nyt osata pitää kynsin hampain kiinni.

Palveluverkkoselvitystä laatimassa on ollut joukko tilojen ja talouden asiantuntijoita. Niinpä heidän ei säästöjä etsiessään ole tarvinnut ottaa huomioon pedagogisia tai muita euroina vaikeasti mitattavia arvoja. Ainoana reunaehtona on ollut, että Turku-strategiaan kirjattu lähikoululupaus pienimpien koululaisten osalta toteutuisi. Mutta tähänkin on sopivasti löydetty uusi tulkinta: Lähikouluperiaate toteutuu, kun ei synny velvoitetta maksuttomaan koulukuljetukseen.

Koulukuljetusrajaa on juuri nostettu kolmesta viiteen kilometriin, joten jos vaikka kauppatorin ympärille piirretään ympyrä 5 km säteellä, voidaan keskustassa yhä sinnitteleville lapsille määrätä lähikouluksi miltei mikä tahansa Turun kouluista. Samoin uhataan luopua Kerttulin ja Kohmon kaltaisista pienistä, mutta toimivista yksiköistä ja pistää ekaluokkalaiset kävelemään kilometrien päähän. Moniko meistä aikuisista kävelee 5 km työpaikalleen tai edes pyöräilee sinne kesät talvet? Lapsilta sen sijaan edellytetään jopa lentotaitoja, sillä selvityksessä karttojen etäisyydet on merkitty linnunteitä pitkin.

Miksi selvitystä valmisteltaessa ei ole kuultu palvelujen käyttäjiä eli lapsia, vanhempia ja opettajia, eikä ole osattu esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja päätösten pohjaksi? Osallistaminen on opetustoimen tämänvuotinen kehityskohde, mutta aitoa osallistamista ei ole se, että kaupunkilaiset voivat nyt netissä kertoa kommenttinsa valmiista suunnitelmista, vaan se että asioihin voidaan vaikuttaa jo valmisteluvaiheessa, ihan kuten kaavoitusprosesseissa. Muutoksilta ei voida eikä pidäkään kokonaan välttyä, mutta osallistamalla voidaan löytää kustannustehokkaita, mutta silti toimivia ratkaisuja!

Kasvatuksen ja opetuksen resursseista päätetään jo valtuuston maanantaisessa budjettikokouksessa. Palveluverkon osalta tarvitaan sen sijaan kunnon aikalisä, jonka aikana käydään sekä yleistä että yksityiskohtaista keskustelua vanhempien ja alueellisten asukasyhdistysten kanssa. Palveluverkkoa ei voi eikä saa panna kerralla uusiksi ilman selkeitä visioita, joihin lapsiperheetkin voivat sitoutua. Päiväkoteja ollaan nyt kovaa vauhtia yksityistämässä, joten pistetäänkö seuraavaksi pystyyn yksityiskouluja, joista Ruotsissa on jo kovasti huonoja kokemuksia?

Suunniteltujen muutosten lapsivaikutukset tulisi selvittää ennen isompien päätösten tekoa. Niillä tarkoitetaan sekä lasten arkipäivään kohdistuvia käytännön vaikutuksia että niitä lisäkuluja, joita voi aiheutua lasten pahoinvoinnin lisääntyessä, jos heidät suljetaan liian ahtaisiin tiloihin ja jos opettajien ja avustajien määrää samaan aikaan supistetaan. Samalla voisi arvioida säästöjen aiheuttamat PR-menetykset eli sen, moniko lapsiperhe muuttaisi lähikuntiin parempien palveluiden perässä.

Maanantaina valtuutetuilla on vielä tilaisuus tehdä arvovalintoja laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen puolesta. Tähän on jo sitouduttu niin Turku-sopimuksessa kuin -strategiassa, joten nyt on aika käytännössä varmistaa riittävät resurssit aidosti lähellä sijaitseville lähipalveluille sekä niiden sisällä tapahtuvalle arkiselle, mutta lastemme tulevaisuuden kannalta niin tärkeälle toiminnalle!

Päivi Koskinen, Turun alueellinen vanhempainyhdistys Turvary ry